

Eesti ühenduste liidu **uudiskiri**

Nõ5

VEK LGBT

Eesti HIV-positiivsete kogukonna viiruskoormus —
Вирусная нагрузка сообщества ЛЖВ Эстонии —
Viral load of the Estonian PLWH community —

Anno 2017, Eestimaa
Avaldatud Eestis 2018. aastal.
Ilmub kord kvartalis.

Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsiumi juhid kohtumisel Jevgeni Ossinovskiga.

Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsium: algus

Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsium on tegutsenud juba aasta. Teeme kokkuvõtte möödunud aastast ja vaatame, kuidas on alanud uus, 2018. aasta. Me püstitasime eesmärged ja lahendasime probleeme, mis mõnikord olid keerulised, kuid me püsisime alati võetud kursil. Konsortsium on enda „tiiva alla“ koondanud kolm väga erinevat

kogukonda, kuid selles peitubki ühtsuse jõud — erisustes ja erinevates lähenemistes ebatavaliste probleemide lahendamisele, mida elu meie teele seab. Aasta otsa praktilist meeskonnatööd teinud konsortsium on selle aja jooksul välja töötanud tõhusad mehhanismid liikmesorganisatsioonide ja konsortsiumi vaheliseks suhtluseks ning projektidega seotud tegevuste koordineerimiseks.

Välja on kujunenud tava pidada igal nädalal kogukondade tegevuse teemalisi Skype-konverentse, kuid püsima on jäänud ka igakuiste korralduslike seminaride traditsioon. Just neil näost-näku-kohtumistel korraldame ajurünnakuid, peame tulevikuplaane ning mõtleme läbi eelseisva tegevuse strateegiaid.

Kirjeldame paari sõnaga meie seniseid samme.

- Kogukondade tegevuskavadesse hõlmati potentsiaali ja juhtimisoskuste arendamine ning uute liikmete ja vabatahtlike kaasamine kogukondade töösse. Pole liialdus öelda, et need eesmärgid täideti edukalt. Organisatsioonide arendamine toimub plaanipäraselt — oleme saavutanud olukorra, kus Eesti inimesed kuulavad meid, pöörduvad meie kui ekspertide poole ja usaldavad meid.
- Kogu möödunud aasta vältel kavandas konsortium kohtumist töö- ja terviseministri Jevgeni Ossinovskiga, mis 2018. aasta hakul viimaks aset leidiski!

Vahetult tervishoiuteemadega tegeleb suuremas osas ministeeriumi kantsler; minister on kantslerist järgu võrra kõrgemal positsioonil. Seetõttu oli vestluse protokollimine kohtumise kontseptsiooni kujundamise juures meie jaoks mitte ainult oluline, vaid lausa vältimatu. Protokoll koostas ministri assistent, kes lubas saata lõpliku protokollid kõigile

asjaosalistele. Vastused mõnede kogukondade esindajate küsimustele on hõlmatud sellesse dokumenti.

Kohtumise keskseks teemaks oli HIVist mõjutatud kogukondade ja riigi vaheline partnerlus uue riikliku HIVi/AIDSi strateegia elluviimisel.

Konsortsium tegi ettepaneku kutsuda ellu valdkonnaga tegelev riiklik koordinatsioonikomitee. Mõistes kõigi huvitatud osapoolte suhtlemise vajalikkust HIVi ja muude nn sotsiaalsete haigustega võitlemise kontekstis, lubas minister vastava komisjoni moodustamise ministeeriumis arutusele võtta ja meile peagi vastuse anda.

HIV-positiivsete võrgustik on valmis alla kirjutama partnerlusmemorandumile, mille kinnituseks andsid EHPV esindajad üle ettepaneku vastastikuseks suhtluseks riikliku HIVi/AIDSi strateegia raames, mis võiks olla aluseks sellele olulisele dokumendile. Minister soovitas mitte kiirustada: „Me hakkame kaasama kogukondade esindajaid ja neilt nõu küsima. Oleme valmis kaaluma konkreetseid ettepanekuid.“

Kohtumisel viibis ka TAI esindaja, HIVi/AIDSi ennetusprogrammide ja uimastiennetuse koordinaator Aljona Kurbatova, kes nõustus delikaatselt meie väitega, et HIVi-ennetuse praegune koordineerimine riigis pole piisav.

6. märtsil

toimus peamiste riskirühmade kogukondade esindajate kohtumine töö- ja terviseministri Jevgeni Ossinovskiga, mille juures viibis ka Tervise Arengu Instituudi esindaja. Ministrile esitati ettepanek vastastikuseks suhtluseks riikliku HIVi/AIDSi strateegia raames, millel peaks rajanema riigi ja HIVist mõjutatud kogukondade konsortiumi vahelise partnerluse teemaline memorandum.

HIVI testimise demedikaliseerimise küsimus jäi paraku lahtiseks. Kõik, mida riik on hetkel valmis kaaluma, on huvide kaitse suunalised sammud ning kiirtestimisprogrammi edukuse analüüsimine.

Umbes sama vastuse saime psühhosotsiaalse toe tugevdamise teemalistele küsimustele. Minister nõustus meie väitega, et kogemusnõustamine kui institutsioon nõuab senisest põhjalikumalt arendamist, kuid osutas, et selleks puuduvad rahalised vahendid.

Kõikide nende ja muudegi mitte ainult ministri

tahtest sõltuvate küsimuste lahendamiseks tuleb nähtavasti muuta kogu süsteemi, mitte ainult rahastust.

Riik on võtnud eesmägi aastaks 2020 piirata epideemia levimust Eestis 50%, kuid mida selle saavutamiseks täpselt tegema peab, on jätkuvalt ebaselge. Tänaeni pole loodud tõhusat organit, mis riikliku HIVi strateegia elluviimist haldaks. Sellest hoolimata kaalutakse 2018. aasta kevadel HIVi-vastase võitluse täiendavat rahastamist riiklikest vahenditest. Minister sisendas meisse lootust lubadusega, et alates järgmisest aastast muutuvad tõenäoliselt kättesaadavaks kogukondade edendamiseks mõeldud uut tüüpi rahastusprogrammid – mitte tähtajalised (s.t sellised, mida pakutakse ainult konkreetse projekti kestuse ajaks), vaid plaanilised (s.t stabiilsed, pikaajalised programmid). Minister soovib kogukondadel rajada oma tegevus avalikule rahastusele, mitte EL-i projektidele (mis on ajutised ja mille elluviimine on keeruline).

Kahtlemata pakuvad sellised arengud täiendavaid võimalusi epideemiaohule reageerimise pingutuste positiivse dünaamika tugevdamiseks.

Laste kätega valmistatud puud toovad kindlasti kellelegi rõõmu.

Vanadelt noortele

Integratsiooni Sihtasutuse toel MTÜ-de EHPV, LUNEST ja VEK LGBT ellu viidud projekt — seebiskulptuuri meistriklass ja „õnnepuude“ valmistamine, mille raames lapsed said meistrite käe all uusi oskuseid omandada — jõudis lõpule. Projekt oli osa Eesti Vabariigile 100. sünnipäevaks kingituste tegemise algatusest. Lapsed ja nende juhendajad külastasid ühel kenal päeval hooldekodu Narva-Jõesuus, kus kinkisid pensionäridele oma kätega vormitud seebiskulptuure. Ettevõtmine valmistas palju

rõõmu nii lastele kui ka kinke saanud eakatele.

„Neil on hea meel inimestega kohtuda, see meeldib neile, eriti kui külastajad on lapsed. Mõned neist mäletavad oma lapselapsi, mistõttu võeti kingid rõõmuga vastu. See, et hooldekodu patsiendid andsid lastele komme, näitab, et neil oli külastuse üle hea meel,“ märkis osakonnajuhataja **Nadežda Akimova**.

„See projekt hõlmas Narva linna lapsi ja noorukeid. Kaasasime ka partnereid ja partnerite

lapsi; samuti võtsid projektist osa meie kliendid. Mingeid probleeme sellega seoses pole, sest asjad pole sugugi nii hullud nagu räägitakse. Jah, HIV on raske, seda tuleb vältida, kuid tegelikult on inimestel niimoodi kergem seda mõista,” selgitas EHPV nõustaja **Jelena Kuklina**.

„Nad on eelkõige inimesed, ja mitte keegi pole kõige eest kaitstud. See tähendab, et HIV ei kujuta endast kohutavat haigust, mis kogu elule kriipsu peale tõmbab. Võimalik on tegelda oma lemmiktegevustega, elada, sünnitada terveid lapsi, ja kõik on kõige paremas korras,” lisas Kuklina ERR-ile a antud usutluses.

Loodame, et suudame tulevikus leida rahastust lastele ja noortele suunatud tegevuste jätkamiseks ning tervise hoidmise ja HIV-positiivsete inimeste toetamise alase teadlikkuse tõstmiseks.

<https://rus.err.ee/687837/junye-narvitjane-vruchili-podarki-v-popechitelskom-dome-narva-jyjesuu>

Töö seebiga: kujukeste valmistamine käib täie hooga.

13. veebruar

Kondoomipäev raadiojaamas Narodnoje Radio algas kondoomide loomisega ja hea tujuga. Kondoomipäeva näol pole tegemist ei tähtpäevaga tavatähenduses ega ka rahvusvahelise algatusega. Pigem on see üks võimalus meenutada ühiskonnale, et HIVi-probleem on olemas ja et see

pole mitte ainult ühe suletud rühma mure, vaid puudutab kogu ühiskonda, milles me kõik oleme positiivsed ja seisame tihti silmitsi raskustega, mida suudame ületada vaid ühiselt tegutsedes. Tol päeval rääkis **Latšin Alijev** Narodnoje Radio eetris sellest ja paljust muustki.

**Avalik
arvamus on kõige
võimsam edasiviiv jõud ja
meil on hea meel väljendada oma
seisukohti ning jagada oma valu ja
rõõmu inimestega. Positiivse avaliku
arvamuse kujundamine HIViga elavate
inimeste suhtes on üks meie peamistest
ülesannetest. Ainult üldsuse toel
saame muuta olukorda paremaks
nii oma riigis kui ka mujal
maailmas.**

15.-16. märts

Seminar HIV-kogukonna naisjuhtidele

Eesti HIV-positiivsete võrgustik osales HIV-kogukonna naisjuhtidele korraldatud seminaril.

Seminar toimus Narva Keskraamatukogus 15.-16. märtsil.

Kahepäevane seminar, kus esitati ülevaade HIVi-vastase võitluse arengutest Eestis ja Venemaal, kujunes iselaadseks riiklike ja valitsusväliste organisatsioonide ühistegevuse parimate tavade alase teabe vahetamise foorumiks.

Seminari esimesel päeval tutvustas Moskvast tegutseva USA saatkonna teadusala ase-

nõunik **Nina Murray** Ameerika Ühendriikide prioriteete HIViga võitlemisel ja parimaid tavasid, millel see võitlus rajaneb.

Julia Winkler-Nanatu tutvustas seminaril osalejaid ja esitles Eestis läbi viidavat ennetusprogrammi DHAPP.

Narva linnaarst **Andrei Antonov** andis ülevaate HIV-nakkusega seonduvast olukorrast Narvas.

Ülevaate HIV-nakkusega seonduvast olukorrast Eestis andis Tervise Arengu Instituudi (TAI) nakkushaiguste ja narkomaania ennetamise spetsialist **Svetlana Ovsjannikova**.

Narva linnaarst Andrei Antonov andis ülevaate HIV-nakkusega seonduvast olukorrast Narvas.

Seejärel sai sõna **Svetlana Nikolajeva** Peterburi Pavlovi-nimelisest arstiteaduste ülikoolist, kes tutvustas HIV-iga seonduvat olukorda Leningradi oblastis.

Euraasia meeste tervise koalitsiooni ECOM inimõiguste ja õigusasjade spetsialist **Juri Jorski** rääkis HIVist Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia regionaalses kontekstis ning koostööst Eesti HIV-positiivsete võrgustikuga selles piirkonnas.

AIDSi-tervishoiu sihtasutuse AHF Euroopa büroo juhataja asetäitja ja programmide peakoordinaator **Anna Žakovitš** rääkis HIViga seotud tööst piirkonnas, eriti tööst Linda kliinikus.

Soome riikliku tervishoiuinstituudi (THL) esindaja **Outi Karvonen** kõneles HIVist ja sellega kaasnevate nakkushaiguste ennetamisest ning uimasteid tarvitavatele naistele suunatud kahjude vähendamisest.

Seminari esimene päev lõppes seminaril osalenud inimeste lugude lavastatud taasesitustega, mida viisid läbi MTÜ Convictus esindajad.

Järgmisel päeval, 16. mail toimus ümarlaud, mille raames **Jekaterina Smirnova** tutvustas Eesti HIV-positiivsete võrgustiku ja Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsiumi tegemisi ning **Jelena Antonova** rääkis kogemusnõustamise parimatest tavadest.

Pärast seda külastasid seminaril osalejad Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsiumi kontorit Narvas.

Eesti HIV-positiivsete võrgustik tänab osalemiskutse eest USA saatkonda Tallinnas.

Seminar pakkus suurepäraselt võimalust kuulda ekspertide ja juhtivate ametnike arvamusi ning sõlmida suhteid edasiseks koostööks regioonis.

17. märts

Eesti HIV-positiivsete võrgustik käivitab koostöös farmaatsiaettevõtte AbbVie Biopharmaceuticals GmbH Eesti haruga aktivistidele ja kogemusnõustajatele mõeldud kroonilise viirushepatiidi teemaliste koolituste sarja.

2018. aasta jooksul viiakse kogu riigis Eesti juhtivate hepatiidi ravimisele spetsialiseerunud arstide juhendamisel läbi neli koolitust

Koolituste raames omandavad aktivistid ja nõustajad teadmiseid haigusest, selle kulust, prognoosist, nüüdisaegsetest ravimeetoditest ning tüsistuste ja kaasnevate haiguste ennetamisest. Märkimist väärib asjaolu, et eelkõige on koolitused mõeldud kroonilise viirushepatiidiga inimeste jaoks. Koolituste korraldamise eesmärgiks on parendada hepatiidipatsientide igakülgse hoolduse kvaliteeti, garanteerida nende rehabilitatsioon,

C-hepatiidi teemaline koolitusseminar.

hepatiidipatsientide igakülgse hoolduse kvaliteeti, garanteerida nende rehabilitatsioon, parendada nende elukvaliteeti ning vähendada tüsistuste ja sekundaarsete haiguste kujunemise ohtu.

17. märtsil toimus esimene C-hepatiidi teemaline koolituskursus Narvas Eesti HIV-positiivsete võrgustiku kontoris.

Dr Vadim Brjalin Lääne-Tallinna Keskhaiglast rääkis kogemusnõustajatele ja aktivistidele kroonilisest C-hepatiidist. Ettekandele järgnes arutelu, millest koolitusel osalejad aktiivselt osa võtsid.

Koolituskursusel omandatud teadmisi hakkavad vabatahtlikud kogemusnõustajad ja aktivistid kasutama mitte ainult oma töös, vaid ka igapäevases aktivismis.

Kohtumisel Tervise Arengu Instituudiga.

15. veebruaril kohtusid konsortsiumi esindajad Tervise Arengu Instituudi esindajatega.

Instituudi esindajad on huvitatud koostööst ja palusid olukorrast selge pildi saamiseks koostada dokumendi, mis kirjeldab kogemusnõustaja tööd Tallinnas, nagu

ka kogemusnõustaja suhtlusviise haigla nakkushaiguste osakonnaga ja asutustega, millel puudub kogemusnõustaja teenus ja mille klientidel pole abi saamiseks kusagile pöörduda.

Muu hulgas tõsteti esile retroviirusvastaste (ARV) ravimite tarneprobleeme Harjumaa rehabilitatsioonikeskustes ja vajadust kogemusnõustajate koolitamise programmi järele.

23. märtsil

toimus Tallinnas teine rahakogumiskampaaniate teemaline koolitus, mille osalesid Eesti HIVist mõjutatud kogukondade konsortsiumi liikmesorganisatsioonid VEK LGBT ja LUNEST.

Koolitusele pakkus tehnilist tuge meie partnerorganisatsioon ECOM.

Teise koolituskursuse raames analüüsisid osalejad praktiliselt oma projektiavaldusi, hinnates iga avalduse tugevaid ja nõrku külgi. Samuti õpiti tundma kõiki eduka avalduse koostamiseks vajalikke saladusi.

Praeguseks on kokku pandud konsortsiumi rahakogumistöörühm ja väljatöötamisel on rahakogumisstrategia.

Käsitöö.

24. märtsil valmistati ülemaailmse tuberkuloosipäeva ürituste tarbeks teabeplakateid.

Kuna plakatid trükiti ainult eestikeelsetena, lisati neile täiendava teabega venekeelsed voldikud. Astri ja Fama kaubanduskeskustega peeti läbirääkimised, mille tulemusel lubati meil **24. märtsil** üheks päevaks nende teadetetahvlitele

plakatid välja panna. Sama teavet edastati ka Facebookis ja suletud rühmas „Positiivne“ (ПОЗИТИВ). **22. märtsil** kogunesid kogukonna esindajad loomingulisele töötoale koos teejoomisega, et valmistada mitmesugustest materjalidest karikakraid, vaadata tuberkuloositeemalist filmi ja saada vastuseid selle haigusega seonduvatele küsimustele. Narva elanike seas viidi läbi teavituskampaania, mille raames jagati teabevoldikuid ja käsitsi valmistatud karikakraisi.

LUNEST

2018. aastal jätkas MTÜ LUNEST möödunud aastal alustatud tegevusi. Tänavu, nagu mullugi, on meie peamine eesmärk muuta repressiivset uimastipoliitikat liberaalsemaks, parendada uimastitarvitajate elukvaliteeti ning neid taasühiskonnastada. Mida oleme selle saavutamiseks teinud?

LUNEST jätkab uimastikuritegusid toime pannud, võõrriigi kodakondsusega isikute Eestist väljasaatmisega seonduva olukorra jälgimist. Me usume, et riik, milles inimene on sündinud ja

üles kasvanud, peaks tema eest vastutama lõpuni, mitte oma probleeme lähimatele naabritele lahendada lükkama — ka siis, kui inimesel pole mingil põhjusel õnnestunud hankida oma sünniriigi kodakondsust. Sellega seoses on meil rõõm teatada, et LUNEST on sõlminud vastavasisulise kokkuleppe advokaadibürooga SIDIV ning et esimene soovitud tulemus on saavutatud — esimese astme kuriteo toime pannud isiku üle peetud kohtuprotsess lõppes meie võiduga! Tegu on küll alles esimese sammuga, kuid loodame, et sellele järgnevad järgmised. Kõige tähtsam on mitte peatuda, vaid minna edasi!

2018. aasta 9. jaanuaril toimus Jõhvis kogukonna koosolek Robert Carri sihtasutuse projekti „Tervishoidu saab osta, kui olemas on eelarve“ raames.

Kutseliste juristide juhendamisel tegelesid kogukondlased uimastitarvitajatele mõeldud teatmiku ehk „taskuadvokaadi“ („Карманный юрист“) koostamisega. Teatmik hakkab si-

saldama soovitusi, kuidas käituda kinnipidamisel, ja teavet selliste teemade kohta nagu kinnipeetava õigused, õigus juriidilisele abile, õigus advokaadile, õigus telefonikõnele, õigus tõlkijale ja, üldisemalt — õigus õigusele! Arutati ütluste andmise ja nende andmisest keeldumise peensusi ja paljusid muidki teemasid. Uimastitarvitaja õigused võivad sellises kontekstis tunduda abstraktsete ja kättesaamatutena, kuna uimastitarvitajad on oma kaitsetusega seaduste ees nii ära harjunud, et ei suuda uskuda, et neil tõepoolest on mingisugused võõrandamatud inimõigused!

Juristidega sõlmiti ka koostöökokkulepe. Teisisõnu on LUNESTil nüüd juriidiline tugi ja oma advokaadibürool!

Uudiskirja ilmumise ajaks on teatmik juba peaaegu valmis ning ootab vaid lõplikku lihvi ja trükkisaatmist.

„Taskuadvokaadi“ teemade arutelu Jõhvis..

**2018. aasta 3. aprillil
esitas MTÜ Eesti
psühhotropsete ainete
tarvitajate ühing LUNEST
esindaja Aljona Jegorova –
üks naistest, kelle inimõiguseid
rikuti – kaebuse ÜRO
vastavale komiteele Genfis.**

Eesti psühhotropsete ainete tarvitajate ühing LUNEST, Kanada HIVi-/AIDSi-teemaline õigusvõrgustik CHALN ja Euraasia kahjude vähendamise ühendus EHRA on esitanud ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuurialaste õiguste komitee istungit ettevalmistavale tööruhmale aruande uimasteid tarvitavate ja/või HIV-positiivsete naiste õiguste rikkumisest.

Aruanne rajaneb 2017. aastal valitsusväliste organisatsioonide tööruhma poolt läbi viidud uuringul, mille raames tuvastati mitmeid inimõiguste rikkumise juhtumeid.

Eesti on jõukas riik, mis jaksab ise rahastada HIVi/AIDSi ja uimastisõltuvusega võitlemise programme. Eestit peetakse eeskujulikuks õigusriigiks, kus tegutseb mitu inimõiguste kaitsmisele pühendunud asutust. Samas on Eesti esikohal Euroopa Liidu üleannustamissurmade edetabelis ja ka üks suurema HIV-levimusega riike EL-is.

Milles on probleem? Miks on olukord Eestis nii keeruline hoolimata sellest, et meil on kahjude vähendamise programmid, asendusravi ja hulk muid riiklikult rahastatud teenuseid?

Koos MTÜ-ga Convictus ja Tervise Arengu Instituudiga alustab LUNEST tööd projekti kallal inimeste toetuseks, kes tarvitavad uimasteid ja on toime pannud väiksemaid haldusõigusrikkumisi.

Sama projekti raames pakutakse psühholoogilist nõustamist. Koostöös korrakaitseametnikega hakkab neljaliikmeline tööühm aitama inimesi taasühiskonnastumise ja paranemise teele, säästes neid sel moel riigile ja ühiskonnale ning võimaldades neile tulevikku, kus kõik polegi kadunud ja täisväärtuslik elu on võimalik.

Täna tähelepanu eest!

Koostas Sergei Sõsojev.

Täname tähelepanu eest!

Tallinn 2018

